

Regulamin Obserwacyjny

Karta Zasad Obserwatora

Stowarzyszenia POLARIS – OPP

1. Przed wyjściem na obserwację, powiadom najbliższych.
2. Nie zapomnij - jedzenie, ubranie, telefon komórkowy, CSO.
3. Chronić siebie, sprzęt i informacje o obserwacji.
4. Informuj o opuszczeniu lub zmianie miejsca obserwacyjnego.
5. Jesteś na obserwacji – zajmuj się nią.
6. Obowiązuje kultura obserwacji, miejsca i otoczenia.
7. Jeśli obserwacja, to nie alkohol.
8. Uważaj na otoczenie podczas obserwacji.
9. Koordynujesz obserwację – zarządzaj grupą.
10. Nie obsługuj sprzętu, na którym się nie znasz.
11. Uczestniczysz w obserwacji – wykonuj polecenia koordynatora.
12. Zakaz spania podczas sesji.
13. Zapamiętaj znaki świetlne: wszystko w porządku – kreślenie „tęczy”, potrzebna pomoc – kreślenie „kół”.
14. Każda osoba ma równe szanse do udziału w obserwacji – uszanuj to.
15. Oprócz powyższych zasad, stosuje się przepisy kodeksu cywilnego.

Komentarz autorów – dział obserwacyjny Stowarzyszenie POLARIS – OPP:

1. Przed wyjściem na obserwację, powiadom najbliższych.

Każdy uczestnik obserwacji prowadzący sesję dla POLARIS-OPP (jak i nawet tylko dla siebie), powinien z przyczyn bezpieczeństwa powiadomić o tym fakcie kogoś z najbliższych. Obserwację - szczególnie całonocną, można porównać do wycieczki w góry. Pierwszą zasadą więc jest powiadomienie o wyjściu na taką eskapadę jak i zapewnienie sobie tym samym ewentualnej pomocy w razie kłopotów. Jeśli nie mamy możliwości przekazania tej informacji komuś z najbliższych, zawsze można wysłać e-mail powiadamiający do Stowarzyszenia POLARIS - OPP na adres podany w podstronie [Kontakt](#).

2. Nie zapomnij - jedzenie, ubranie, telefon komórkowy, CSO*.

Zarówno grupowe jak i indywidualne podjęcie się obserwacji wymaga uprzedniego przygotowania. Jedzenie, odpowiednie ubranie adekwatne do panujących warunków atmosferycznych, czy telefon komórkowy niezbędny w razie niespodziewanych problemów, to tylko przykłady tego co powinno się znaleźć na wyposażeniu obserwatora POLARIS-OPP. W naszej organizacji практикуjemy również CSO, czyli Czarne Skrzynki Obserwacyjne pełniące funkcję rejestratora przebiegu obserwacji. Wykorzystując zazwyczaj dyktafon podajemy wszystkie najważniejsze informacje zarówno dotyczące zaobserwowanych zjawisk, jak i sytuacji panującej na obserwacji.

3. Chroń siebie, sprzęt i informacje o obserwacji.

Bezpieczeństwo na obserwacjach to priorytet numer 1 dla naszej organizacji. Pamiętajmy nie tylko o właściwym ubiorze, zabezpieczeniu sprzętu (np. od wilgoci czy śniegu), czy bezpieczeństwie podczas obserwacji Słońca, ale również o właściwej polityce informacyjnej. Warto zaprosić znajomych na pokazy teleskopowe pod domem czy obserwacje w terenie, ale nie zapominajmy, że nierzadko podczas samotnej sesji astronomicznej posiadamy ze sobą w środku nocy wyposażenie warte kilka tysięcy złotych. Zastanówmy się kilka razy zanim zdradzimy nieznanym osobom miejsce jak i dokładny czas naszej obserwacji.

4. Informuj o opuszczeniu lub zmianie miejsca obserwacyjnego.

Ta zasada dotyczy głównie raportów wprowadzanych na CSO. Zmiana pośrodku nocy stanowiska obserwacyjnego może wprowadzić nie małe komplikacje i zakłopotanie osób bliskich, które martwią się o nasz los. Dotyczy to również baz danych POLARIS-OPP, w których podajemy konkretny numer [M/O](#), a w trakcie zespołowych obserwacji czy wydarzeń zorganizowanych, konieczne jest uprzedzenie pracowników ochrony czy organizatorów.

5. Jesteś na obserwacji – zajmuj się nią.

Warto o tym pamiętać szczególnie podczas nocnych obserwacji nieba. Często podczas grupowych eskapad odchodzi się od teleskopów czy stanowisk leżących, nieświadomie zajmując się różnymi czynnościami zabierającymi nam cenny czas pogodnych nocy. O zasadności tego stwierdzenia przekonujemy się zazwyczaj gdy przeoczymy wyjątkowo jasny meteor lub nie odnotujemy wszystkich zaplanowanych do zaobserwowania obiektów tej nocy.

6. Obowiązuje kultura obserwacji, miejsca i otoczenia.

Większość obserwacji prowadzi się zazwyczaj w miejscach publicznie dostępnych lub co najmniej w sąsiedztwie osób, które cenią sobie ciszę nocną. Staramy się to uszanować jak również fakt, że obserwacje w terenie rządzą się innymi prawami. Tutaj możemy się spotkać

z dziką zwierzyną lub przyrodą, której może zaszkodzić nasza obecność. Wykorzystując cudze pola czy łąki jako miejsca obserwacji, nie zapominajmy o uzyskaniu zgody oraz zachowaniu czystości stanowiska po zakończonej sesji. Być może właściciele tych gruntów skorzystają dodatkowo na naszych działaniach jak np. uzyskując zwolnienie z podatku od nieruchomości, na której odbywają się regularne działania naszej organizacji jako OPP.

7. Jeśli obserwacja, to nie alkohol. Osoby palące prosimy o dystans.

Bardzo duża ilość amatorów nocnych obserwacji myli bardzo często sesje astronomiczne z libacjami alkoholowymi. Ta niechlubna tendencja niestety wzrasta, co widoczne jest zazwyczaj na różnorodnych forach internetowych i nieformalnych grupach, gdzie luźnie funkcjonujące społeczności wykorzystują czas wspólnych obserwacji na nieco inne, mniej wartościowe działania... Środowiska te w odróżnieniu do organizacji pozarządowych nie stosują w tym zakresie jasnych zasad czy regulaminów, a wiele osób sprowadza później swoją odpowiedzialność w tym przedmiocie, na wzór panującej swobody wirtualnych dyskusji. Jako organizacja pożytku publicznego proponujemy aby zastosować znaną już zasadę odróżniania 200mm od 200ml podczas każdej obserwacji, bo w przeciwnym razie może to doprowadzić do wielu niepotrzebnych problemów... Zaś osoby palące papierosy lub inne tego typu wyroby pochodne, prosimy aby nie robiły tego w otoczeniu innych osób pomimo, że obserwacje prowadzimy w plenerze. Uszanujmy innych i jeśli ktoś musi jednak zapalić, należy to robić jak najdalej od miejsca zespołowych obserwacji.

8. Uwważaj na otoczenie podczas obserwacji.

W przeciwieństwie do pkt. 6, tutaj jest mowa o zagrożeniu jakie może stworzyć nam samo otoczenie obserwacji. Dotyczy to zarówno tak błahych rzeczy jak nagłej zmiany pogody, silnego wiatru, czy też bagnistego stanowiska, po skrajnie niebezpieczne wydarzenia typu spotkanie z niedźwiedziem na otwartym polu czy udział osób trzecich o nieprzychylnych zamiarach. Niestety to ostatnie zagrożenie jak wynika ze statystyk POLARIS-OPP, stanowi za najczęstszy przypadek niepowodzeń prowadzonych obserwacji, tuż obok królującej oczywiście pogody.

9. Koordynujesz obserwację – zarządzaj grupą.

To zalecenie dla osób decydujących się zaprosić na obserwację dodatkowych uczestników. Warto pamiętać, że jeśli posiadamy teleskop i chcemy zorganizować pokaz nieba, jesteśmy w pewnym stopniu odpowiedzialni za właściwą organizację takiego spotkania. Należy tu pamiętać nie tylko o właściwych okularach do teleskopu, ale i powiadomieniu o potrzebie posiadania odpowiedniego ekwipunku, wyborze możliwie bezpiecznego stanowiska, czy też przestrzegania np. ciszy nocnej. W POLARIS-OPP obowiązuje również zasada dokonywania zapisu na CSO, kto i jak długo bierze udział w obserwacji. Nie raz sprawdziło się to w przypadku młodych osób jak i późniejszych analizach czasu obserwacji.

10. Nie obsługuj sprzętu, na którym się nie znasz.

Zdarza się, że prowadząc obserwacje grupowe, pierwszym elementem z jakim przyjdzie nam się zmierzyć jest dopilnowanie właściwej obsługi sprzętu. Dotyczy to przede wszystkim sesji dla młodzieży, czy dzieci, którym prezentujemy interesujący z naszego punktu widzenia obiekt, podczas gdy włożenie ręki do środka otwartego reflektora by "złapać to małe lusterko", jest znacznie ciekawszym zajęciem młodego uczestnika. W trakcie grupowych obserwacji zapytajmy również właściciela sąsiedniego stanowiska czy możemy skorzystać z jego sprzętu, bo zawsze istnieje opcja, że nie będziemy wiedzieli jak go w pełni obsługiwać.

11. Uczestniczysz w obserwacji – wykonuj polecenia koordynatora.

Podczas obserwacji grupowych (głównie nocnych), jest to bardzo ważna zasada aby działania były przeprowadzone sprawnie i skutecznie. W ciemności nie trudno o pomyłkę, zarówno w przygotowaniu sprzętu jak i zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników. Sprawna koordynacja pozwoli nie tylko zobaczyć więcej ciekawych obiektów, ale i uniknąć chaosu podczas sesji. Działania tego typu koordynowane przez odpowiednie osoby z POLARIS-OPP podlegają zazwyczaj ubezpieczeniu grupowemu, w którym wymagane jest wskazanie "dowódcy" każdej obserwacji.

12. Zakaz spania podczas sesji.

Nie tylko dlatego, że np. w szczerym polu może to być niebezpieczne, ale również z przyczyn czysto merytorycznych - jaki jest sens męczyć się w ten sposób z sennością czy wychłodzeniem organizmu, skoro i tak nasza spostrzegawczość czy dokładność jest za niska aby odnotować wyczekiwane zjawisko? Dotyczy to głównie obserwacji prowadzonych w pozycji leżącej (np. meteorów). Oprócz tego w niektórych porach roku może to być potencjalne zagrożenie dla naszego zdrowia, a nawet życia, gdy przykładowo temperatura spada poniżej zera stopni Celsjusza.

13. Zapamiętaj znaki świetlne: wszystko w porządku – kreślenie „luku”, potrzebna pomoc – kreślenie „kół”.

Te dwie proste zasady wprowadzone przez POLARIS-OPP od 1998 roku już nie raz miały zastosowanie podczas sesji, gdzie nie było zasięgu telefonów komórkowych albo też okoliczności wymagały "szybkiej i cichej komunikacji" na odległość. Są one również zgodne z kilkoma innymi znakami świetlnymi używanymi powszechnie w różnych branżach czy zawodach. Na nocnej sesji astronomicznej zabieramy tylko światło czerwone! W szczególności ekrany smartfonów czy latarki LED mogą nawet na kilkadziesiąt minut pozbawić nas i osób z naszego otoczenia, możliwości obserwowania obiektów na niebie, gdy choćby na chwilę włączymy takie źródło jaskrawego światła w pobliżu. Zamiast tego warto zaopatrzyć się w czerwone lampki rowerowe czy diodowe znicze ze stałym światłem czerwonym, filtry przyciemniające ekrany telefonów, czy nawet przeźroczysty futerał z czerwoną folią na smartfona. Warto zadbać o tzw. higienę wzroku podczas nocnej obserwacji!

14. Każda osoba ma równe prawa do udziału w obserwacji – uszanuj to.

Od samego początku działalności Stowarzyszenia POLARIS – OPP zasada równości szans i dostępu do działań statutowych, była wartością nadrzędną. Głównie dzieci i młodzież ma pierwszeństwo do udziału w obserwacjach nieba przez teleskop czy wysłuchania prelekcji o niebie raz jeszcze. Pomyślmy o seniorach czy osobach słabszych i z niepełnosprawnościami, gdy organizujemy wymarsz grupy na odległe miejsce obserwacyjne. Zadbajmy o widoczne dla wszystkich oznaczenia czy prawo głosu osobom małoletnim, gdy boją się wracać po ciemku z obserwacji. Jeśli organizujemy wydarzenie pod auspicjami organizacji pożytku publicznego lub nawet wykorzystujemy sprzęt należący do tejże organizacji, powinniśmy się kierować zasadą równego prawa dostępu i poszanowania drugiego człowieka.

15. Oprócz powyższych zasad, stosuje się przepisy kodeksu cywilnego.

Jak każdy regulamin czy umowa tak i ten odwołuje się do przepisów ogólnych, które mogą regulować np. takie okoliczności jak uszkodzenie sprzętu podczas obserwacji i stwierdzenie winnych, odpowiedzialność za prowadzone/organizowane obserwacje, czy inne aspekty nie ujęte w niniejszej karcie zasad.